

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Drágul a pénz.

Debrecen, július 6.

Az osztrák-magyar bank főtanácsa a napokban egy télszázalékkal fölemelte az eddigi bankkamatlábot. Szóval drágul a pénz.

Drágul az ipareikk, drágul az élelmiszer, drágul minden. Az élet percről-percre sulyosabb lesz. A kivándorlás nagy arányokban folyik, az ipart guzsa kötik, lenyűgözik a munkásmozgalmak. Az ember ilyenkor azt várná, hogy a pénz olcsóbb, egyre olcsóbb lesz. Így kellene lennie, mert hiszen különben elérkezünk a kikerülhetetlen katasztrófához. A pénz drágasága az országot előbb-utóbb krízis elé állítja, amely az ekszisztenciák százszázaléka sodorhatja a tönk szélére. És ez a válság, amelynek nemzetiségi és gazdasági jelentősége egyaránt kiszámíthatatlan, egyelőre csak Magyarországot fenyegeti. Magyarország érzi meg elsősorban az osztrák-magyar bank télszázaléknyi

kamatláb-emelését, — Magyarország sinyli meg a pénz drágulását.

Ausztria a maga fejlett iparával, rendezettebb munkásviszonyaival, a közösségből folyó gazdasági előnyökkel könnyedén elviseli a pénz megdrágulásának hatását, de Magyarországon nincs ipar, nincs rendezett munkásviszony s a közösségből nem jutott nekünk egyéb előny, csupán az, hogy gazdaságilag előbb-utóbb Ausztria gyarmatává süllyedhetünk.

Gazdasági érdekeinket elhanyagoljuk, mert az őrszemeken csak arra ügyelnek, hogy közjogi téren vereséget ne szenvedjük, a gazdasági élet pozícióit védtelenül hagyjuk.

Még alig mult esztendeje annak, hogy széles Magyarországon nagy hévvel-lével beszéltek iparfejlesztési akcióról. Iparfejlesztés és iparvédelem: ez a kettős jelszó volt a divatos.

Ma már csak megrögzött álmodozók beszélnek iparfejlesztésről, iparvédelemről. A divat elmúlt,

semmivé lett. Ma már más a jelszó, éppogy más, mint ahogy például manap senki sem visel krinolint.

Az iparra és kereskedelemre ráfekszik a gazdasági közösség sulya, az ipar és a kereskedelem maholnap a pincében nőtt virág sorsára jut. A vérszegénység már beállott, a válság nem lehet messze.

Es drágul a pénz.

Talán, ha olcsóbb lenne, fokozott vállalkozási kedv ütne tanyán ezen a földön. De a kamatláb nem hanyatlik, hanem emelkedik. Az osztrák-magyar bank után indul a monarchia minden pénzintézete. Az amugy is lomha, mozdulatlan tőkék még nagyobb óvatossággal keresik az elhelyezkedést, a bankokban fölhalmozódott gazdasági erő továbbra is megmarad rejtett energiának, amelynek külső megnyilatkozásait legtöbbször árverési hirdetések jelzik. Nálunk, Magyarországon alig egy-két pénzintézet vezetősége képes megérteni azt a nagy közgazdasági missziót, amely egyene-

Versailles.*

(Naplójegyzet.)

Irta: *Balkányi Kálmán.*

Két közkeletű versailles-i hangulat közül egyik sem fog előmenni e sorokon. Amikor az idegen akár Párisból a balparti vonattal, akár a képzelet léghajóján száguld Versailles felé: menthetetlenül feltámad előtte a Napkirály ragyogó udvara. Fantáziájában egybevegyül Montespan marquise és Maintenon asszony, Lajos, a Nagyon Szeretett Lajos, ki alatt már inogni kezd a mindenség és a gondórfürtű nagyapa, ki még Versailles örök absolutismusában hitt. Ha művészi vágyaink vannak, ha a rococo édes finomságai és nagy bünei érdekelnek, ha socialis töprengésre van kedvünk: ihlettel, hangulattal bőven szolgál Versailles mindig.

A másik hangulat már nem állandó, de ép oly ősmert a hírlapolvasó előtt. Az idén meg épen friss emlékezetünkben vannak az erőltetett mélabus emlékezők, hiszen a télen adott Versailles új elnököt a franciák honának. Hány változatban láhattuk akkor a mozgalmas rajzokat az ősz királyvárosáról, melyet egy pár napra riporterek és államfőt avató szocialista képviselők leptek el.

* A Budapesti Szemle júliusi számából vesszük át a mutatónyt szerző nagyobb tanulmányából.

Mi most nem énekeljük sem a történelem, sem a francia alkotmány nevezetes városát. Eredj Versailles fénydus egeddel, jer Seine és Oise megye jámbor székvárosát!

A biológus a vízcepp lakóit akarja megvizsgálni, bizonyára nem hajlik nagyító-jával a tenger felé. Uveglapra hullajt egy cseppelt, arra szegzi a lupát. Körülbelül ez a mi eljárásunk. Az az üveglap, melyre egy cseppnyi párisi életet vetünk: Versailles. Nem az üveg érdekel most, pedig hajlása, színe, vonalai csodásak. Hanem ami az üveglapon ing-leng, az a cseppje a napi eszmék nagy áramlatának, mely a szószédős Párisban más eszmék ezer örvényében — ha nem is mosódik el végkép, — de más szint kap.

Vegyük elsőnek Elsass visszahódításának eszméjét, amint az ma legjellegzetesebb képviselőjénél: Barrès-nél jelentkezik.

Barrès.

Vasárnap délután. Az avenue de Versailles-on bosszus arcu emberek jönnek szembe. Talán az áprilisi szellőre haraguznak, amely szemünket, szánkat telefujja porral? Az még megjárna, sokkal nagyobb csapás érte őket. — elmaradt a vizijáték, a tavasz első vizijátéka. Ez a levertség nyitja. Csakugyan nem érdemes már republikánusnak lenni, mikor a kormány ily kevésbé gondoskodik a polgárok vasárnapi örömről.

Akik mögöttem jönnek, a jóérzésű bourgeois-k, még reménységgel teli sietnek a kastály felé Félóra mulva ezek is busan fognak elszéledni a Trianonok körül. A kastély vaskerítésének széles kapuja alig győzi elnyelni a vasárnapi kirándulók ezrét.

A Városi Színház mellett nagy és kevésbé étvágygerjesztő vendéglő. A párisi nacionalista lapok már napok óta hivogatják ide a közönséget a szabadelvű jelölt meghallgatására.

De velem együtt a párisi kirándulók nem a helyi nagyság vonzotta, hanem az a kilátás, hogy Barrést megismerjük, mint népszerűnököt.

A széles vállu, szikár ember, ki az emelvényen zsebrevegott kézzel, fel és alá járva, szónokol: Maurice Barrés ma — ki tudja meddig? — Franciaország legtöbbet emlegetett embere. Alakját a belső politika fordulatai vetették felszínre: ez a magyarázata, hogy külföldön most még kisebb a hire, mint némely író, vagy képviselőtársának. De otthon, Párisban Barrés vezet. E sápadt arcú, fiatal íróban megvan mindakét elem, a mi érdekessé, divatossá teszi a moderneket rendkívüli külső sikerei voltak s egyéniségének jelentékenyek a belső ellentétei.

Sikerei? Az akadémia már befogadta s megnyilik előtte mihamar a Bourbon-palota is. Pedig az idén kétszeresen megrostálják a

Debrecen szenzációja!

AZ APOLLO CSOPORT

(Igazgatók: Ormai és Roland) vendéglátéka.

A Dréher sörcsarnok kerthelyiségében

==== Világvárosi, szigoruan családi műsor! =====

Az előadás esős időben az ujjonnan fedett és nagyobított étteremben tartatik meg. 22 személy. 22 személy.

Kezdeté 1/2 9-kor. I. hely 60 kr. II. hely 40 kr.

sen erkölcsi kötelezettség formájában utalja arra a nagy tőkék kezelőit, hogy résztvegyenek a termelés munkájában, vagy legalább is elősegítsék azt. A vállalkozó szellem teljes hiánya tapasztalható majd minden magyar pénzintézetnél. A tőkék hitbizománya és a birtokok hitbizománya egyenesen maga után vonja a gazdasági erők elernyedését. A tőke lomhasága kétségessé teszi a munkalehetőségét. A nemzeti termelés elakadóban van, a pénz pedig drágul.

Az a félszázalék, amellyel most a bankamatlábát fölemelték, egy sötétben közeledő nemzeti veszedelem mementója nekünk.

Megdőbentő sötétsgelg közeledik felénk egy nagy gazdasági válság.

Politikai hírek.

Zágrábban oszand van. Zágrábból jelentik a Magyar Távirati Irodának: A bán ellen intézett merényletről és nagy tüntetésekről szóló, Budapesten elterjedt hírekkel szemben arról értesülünk, hogy Zágrábban egyáltalában semmi olyan nem történt, ami ezen teljesen légből kapott merénylet és tüntetési híreknek legtávolabbról is alapul szolgálhatott volna.

Még egyszer a munkásbiztosító törvény végrehajtásáról.

— július 6.

„Difficile est satiram non scriberet!”

A dolog históriájához tartozik, hogy e törvény alkotását a régi 1891. XIV. t. c. alapján létesített betegségélyző pénztárak teljes tökéletes anyagi és erkölcsi csődje tette szükségessé.

párthiveit. Könyvei hihetetlenül kapósak. Kiadói már husz év előtt irt apró értekezéseiből csinálnak új lenyomatokat, hogy mohó közönségét kielégítsék. A hírlapok a *barresismus*-ról cikkeznek.

Táborában van Sorel, az Osiris-díj Sorel-je, a nagy akadémikus és ott vannak a párisi vásárosarnokok díszei. Műveit kedvvel lapozzák a vérbeli arisztokrata asszonyok, míg Lothringia szegény ábrándozó diákjai tiltott könyveik tárában helyezik el a kevésbé klasszikus Stephany brochure-je mellé. Munkája mind csupa tűz és temperamentum: akár moralizál, akár az Aeropolist illeszti utijegyzeteibe. Egy rossznyelvű ellenfele is úgy jellemezte szóbeszéd közben, hogy Barrés elaltatja ugyan az embert néha unalmas írásával, de a mikor már elszik a szerencsétlen olvasó, rémes izgató dolgokat kell álmodnia.

S képzeljük: az életben ez a fiatal francia hidegvérű és nyugodt Arcán, melyet hollőfekete haj árnyékol be, semmi indulat nyoma nem látszik. Fénytelen szeme egykedvűen siklik végig hallgatóságán. Még a kortes beszédeit is higgadtan, francia mérték szerint felette szárazon mondja el E férfi szónoki ideálját úgy látszik nem saját pártjában találta fel. Nem Déroulède, hanem Chamberlain a mintája.

Hogy a törvény maga miként sikerült, most mellékes, maradjon kiki véleményénél, én azt hiszem jó, mert sok az ellensége. Az minden kétségen felül áll, hogy intenciói nemesek, eredményei messze kihatnak lehetnek állami életünkre, ha teljesen végrehajthatók. Igazi veszedelmes ellenségei első sorban és kiváltképen azok, kiknek kalkulussait üdvös intézkedései keresztelik. Ilyenek azok, kik a régi pénztárakat önös kapzsi eljárásukkal diszcreditáltak és a sárga földig lejáratták, valamint azok, kiknek kétes existenciáját üdvös szociális látásai veszélyeztetik.

El is követtek ezek ellene mindent, míg törvényerőre nem emelkedett. Gunyolták, gáncsolták, alamizsna törvénynek nevezték képviselőházi tárgyalása alkalmával.

Most pedig, hogy törvényté vált és bevégzett tényen változtatniok nem lehet, legalább a végrehajtást szeretnék kezeikbe kaparítani, hogy a régiak képére, a maguk szája ize szerint alkothassák meg az új betegségélyző pénztárakat.

Sajnos, úgy látszik, ebbeli törekvésük sikerülni fog; mert az a csekélyke elgalopirozás ami pl. itt Debreczenben történt, hogy be sem várva az országos munkásbiztosítási hivatal intézkedését, tehetetlen és képtelen iparhatóságunkkal már is kiadatták a rendeletet valamennyi b. s. p. felszámolására és a kerületi pénztárba oladására, még pedig július 3-án június 30-ára visszaható erővel nemcsak mohóságukat jellemzi és ama törekvésüket, hogy kész helyzetet teremtve bevégzett tények elé állítsák az érdekelteket; de más egyebet is sejtet. Azt t. i., hogy odafenn is vannak segítő társaik, akikkel állandó összeköttetést tartanak fenn és a miniszter és államtitkárának újabbban is a munkásbiztosítási hivatal beiktatása alkalmából elhangzott nemes intenciói és békés jószándékai dacára is magukhoz fogják kaparítani a vezetést.

Akkor pedig kutyára bízzák a hájat, kecskére a káposztát és lőttek az egész szociális humanitárius akciónak; mert ez urakat csupán önös kapzsi érdekeik, kényelmes jövedelmes állásaik és jogosulatlan indokolatlan hatalmi túltengésük biztosítása és nem a munkásság vagy a becsületes érdemes munka jogos és méltányos érdekei vezetik.

Nekünk orvosokra, noha bőrünkre megy e játék, sajnos, összetett kezekkel kell néznünk ez evolúciót, mert néhány enfeledt és elvakult kartárs, minden orvos etikai érzék nélküli eljárása folytán elűztünk attól, hogy e fontos, mert végeredményében egész súlyával vállunkra nehezedeó alkotás életbe léptetésénél akárcsak jó tanácsainkkal is szolgálatot tehetnénk.

Hiába volt egyeseknek (köztük magamnak is) és az országos orvos szövetségnek kérő figyelmeztető, sőt intő szava. A besugók árulók, intrikusok győztek. Az ő általuk kijelölt irányban halad a végrehajtási akció. Halad, amíg fenn nem akad! Mert, hogy a tisztos hazafias orvosi kar ezek után kényre kedvre megadja magát, én nem hiszem.

Nem hiszem már azért sem, mert tudtában kell lennie annak, hogyha most e kedvező alkalomkor gyengének, pipogyanak bizonyul örökre elveszett rabszolgaságra kárhozott. S mert képtelenségnek tartom, hogy a munkástömegek is (nem a vezérek) mihamarabb észbe ne kapjanak, pártjukra állván azoknak, akik igazán és őszintén az ő javukon is munkálnak midőn a szabad orvosválasztásért sikra szállnak.

Azoknak a pártjára, akik meg akarják őket megteni az önesinálta potentátok zsarnoki nyugjától és megóvni teljes örendelkezési jogukat s szabadságukat e téren is, ahol ennek még más magasabb orvos egészségügyi indikációja is nyilvánvaló.

Mi ugyanis a gyakorlatból merített tapasztalat alapján állítjuk, hogy az orvosi

gyógyeljárás sikeréhez nagyban hozzájárul a beteg bizalma és ragaszkodása kezelő orvosához; miért is nem szívesen nélkülöznék ezt az új pénztárakban sem a munkásság gyógykezelésénél és részben ezért így foglalunk állást a szabad orvos választások mellett.

Míg amaz urak csupán dusan jövedelmező, kényelmes állásaik és vezető szerepük megvédése okából ragaszkodnak oly göröcsösen a fix orvos rendszerhez; hogy hasonló magukhoz méltó gárdát gyűjtve maguk köré — mint eddig is tevők fittyet hányhasanak úgy a fent vázolt miniszteri nemes intézkedések, mint a munkások és orvosok jogos és méltányos kívánalmainak.

Az ég adja, hogy ne így legyen, mert mint jó 48-as nem kívánok nemzeti kormányunknak nehézségeket; de mint látom alighanem oda fenn hűtlen sáfárok rendelkeznek, kiknek talán rejtett céljuk ily nehézségek támasztása.

Ily gondolatra készlet a józan logika mert még elgondolni is képtelenség, hogy arra vagy azokra bízott, az új törvény végrehajtása, kiknek a régi hasonrendelkezési törvény bukását köszönheti.

Dr. Burger Péter.

Az állami háztartás záró számadása.

A képviselőház ülése.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 5.

A napirenden hiába van harminchétféle tárgy, az érdeklődés természetesen — vége lévén az obstrukciónak — rettenetesen csekély. A folyosón némi élénkséget kelt az a korán érkező hír, hogy Zágrábban valami merénylet történt. Hogy mi, azt senki sem tudja egyelőre, de valószínűnek tartják, hogy a bán ellen rendezett demonstrációról van szó.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jelentések után

Günther Antal törvényjavaslatokat terjeszt be: a Csak-törvény módosításáról, a kereskedelmi üzletek átruházásáról, a büntető-törvény és büntető-parrendtartás módosításáról (lelkes éljenzés).

A javaslatokat az igazságügyi bizottsághoz utasítják.

Lázár Zoárd jelentést tesz Tuskán Gergely mentelmi ügyéről.

Javaslatára beszüntetik ebben az ügyben a további eljárást.

Szász Zsombor az igazságügyi bizottság tegnapi ülése alapján jelentést tesz egy kassai lap ellen megindítandó rágalmozási pöréről.

Nagy Emil az ipartanácsi törvényjavaslatáról tesz jelentést.

Elfogadják ezután harmadszori olvasásban is, a vasúti szolgálati rendtartásról és a fizetésrendezésről szóló javaslatokat.

Kossuth Ferenc a fizetésrendezési javaslat elfogadása előtt azt jelenti, hogy a mérnökök és jogászok javára tett javaslatot a táblázatban nem tüntették fel. Indítványt tesz, hogy a várakozási idő már elfogadott leszállítás kitüntetésének a táblázatban is.

A javaslatot a kiigazítással elfogadják, Kossuthot pedig megőljénzik.

Elfogadták ezután harmadszori olvasásban az összes tegnap elfogadott javaslatokat.

Eber Antal előterjeszti a zárszámadási bizottság jelentését az 1903. évi zárszámadásokról. Helytelenül azt a gyakorlatot, hogy a zárszámadásokat eddig gépiesen tudomá-

Hol tölthetjük legkellemesebben szabad időnket?

A fényesen berendezett és minden igényeket kielégítő

SZÉCHENYI-szálloda kávéházban

DEBRECZEN, Petőfi-tér 7. szám.

Olesó szobák. Pontos kiszolgálás. Kitűnő étkezés. Naponta zeneestély.

Szíves pártfogást kér

Egész éjjel nyitva!!

590

REIK JAKAB.

sul vették. Foglalkozik az 1903. év 55 milliónyi tulkiadásával. Ebből mintegy 18 millió üzemi kiadás bizonyos mértékig igazolt. Hosszasan magyarázza ezután a költségvetés hiányosságait. Megemlékezik ezután az államvasutak pénztárából a rendelkezési alapba átutalt összegekről.

— Ki fogja ezt megfizetni? kérdi Szász József. Választ azonban nem kap.

Eber Antal előadja, hogy a bizottság mégis csupán helytelenítő javaslatot tesz, mert köztudomású, hogy a jelen kormány olyan ígéretet tett, hogy a Fejérváry-kormányt nem fogja vád alá helyezni.

— Elég baj — szólnak közbe.

Eber Antal: A bizottság ezért nem találta méltánosnak, hogy a Fejérváry-kormányt ne helyezze vád alá, a Tisza-kormányt pedig igen. Egy állam adminisztrációja nem kerülheti el, hogy a ház megkérdése nélkül is tehessen gyors pénzügyi intézkedéseket, de azokat azután pontosan vizsgálja át a Ház és ne vegye egyszerűen tudomásul. A mit mi eddig a zárszámadások tárgyalásánál tettünk, nem volt komoly munka.

Az elnök tíz percere fölfüggeszti az ülést.

Szünet után:

Az elnök bejelenti, hogy a belügyminiszter holnap több interpellációra fog válaszolni.

Farkasházy Zsigmond a zárszámadási bizottság jelentésével szemben különvéleményt jelent be. A zárszámadások sokkal fontosabbak, mint maga a költségvetés. A költségvetésre pedig heteket szántunk eddig, míg a zárszámadásokat fél óra alatt elintéztük. Azt javasolja, hogy a rosszalás kifejezése mellett mondja ki a Ház, hogy a fölmérvényt az ötszázötvenezer korona dolgában meg nem adja és az összeg megtérítése iránt az eljárást megindítja.

Egyház és iskola.

Lelkészválasztás. A törökszentmiklósi ev. ref. egyházközség Vaday Ferenc elhalálozásával megüresedett egyik lelkészi állását most töltötte be, közfelkiáltással megválasztván Olajos Pál geszlyi-alsözempléni lelkészt 37 pályázó közül.

Debrecen a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

(Egészségügyi reformok. — A vízvezeték ügye. — Terjed a tüdőgümőkór. — Csökkent az adófizetés.)

— július 5.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen városának közigazgatási bizottsága Weszprémy Zoltán főispán elnökle mellett tegnap délután havi ülést tartott, melyen különösebb emóciót a főorvos havi jelentése okozott. Történt még néhány igen érdekes interpelláció is. Ezekről s az egész ülés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Weszprémy főispán elnökle mellett jelen voltak: Kovács József, Vecsey Imre, Márton Imre, Bészler Károly, dr. Tüdös János, Juhász Ignác, Faust Elek, Csányi Viktor, Aczél Géza, Riekl Antal, dr. Fejér Ferenc, dr. Magoss György, dr. Thury Endre, Latinovits Mihály és Kocsár Gábor.

Debrecen adófizetése.

Debrecen város lakói június folyamán egyenés adóban 69,451, hadmentességi díjban 909, bélyegjövédékben 151,853, jogilletékben 25,918, dohányjövédékben 167,393, határvámjövédékben 9590, fogyasztási és italadóban 25,000 koronát fizettek be. E befizetések a tavaly júniusiaknál általában kedvezőtlenebbek.

A pénzügyigazgató 46, a miniszter 71 esetben adott fizetési halasztást.

A város egészségügye.

A közegészségügyi viszonyok júniusban türethetők voltak. Elrettentő adat azonban, hogy tüdőgümőkórban negyvenhét ember halt el. A főorvos szerint ez szoros összefüggésben áll az élelmiszerek minőségével. A vizsgálatnak azonban rengeteg nehézséggel kell megküzdeni.

Programjába veszi a főorvos a nagy gyermekhalandóság és a tüdőgümőkór leküzdését.

A külső utcák köztisztasága még mindig türethetetlen. Türethetetlen a porkérdés megoldása is. A főorvos szerint a városrendezés, csatornázás és vízvezeték ügyét a lehető legsürgősebben kell befejezni.

E részben vita is fejlődött ki. Márton Imre szólalt föl először, kijelentvén, hogy az összes megsürgött ügyek határozatilag elintézését nyertek már.

Aczél Géza a csatornázás és vízvezeték összefüggése kérdésénél a főorvos véleményét magáévá tette.

A főorvos konkrét javaslatai különben azok voltak, hogy a kerületi orvosok utasítsanak az élelmiszerek legsürgősebb vizsgálatára s hogy a városrendezés, vízvezeték és csatornázás ügye a lehető legrövidebb időn belül oldassék meg.

E javaslatok elsejét a közigazgatási bizottság egyhangulag elfogadta. A másikra vonatkozólag úgy határozott a bizottság, hogy az ügyeknek még meg nem kezdett részleteire vonatkozólag sürgős intézkedés előkészítésére utasítja a tanácsot, illetőleg megkeresés útján kéri a város közgyűlését.

Fejér Ferenc dr. teljes lelkével üdvözlö a főorvos programját. Panaszodik, hogy a vízvezeteki kutak furása a lehető legfurcsábbban halad előre. A tanácsnak utasítania kell a vállalkozó céget, hogy erélyesen s gyorsan folytassa le munkáját.

Dr. Tüdös Kálmán felszólalása után Aczél Géza kéri a Fejér dr. javaslatainak mellőzését, mert a furási munkálatok serényen folynak s a tanács ugyanis felügyel a dolog rendes folyására.

Juhász Ignác tiltakozott még a Fejér indítvány hangja ellen.

Ezután elfogadták Fejér Ferencnek azon indítványát, hogy a tanács figyelmeztesse, sürgesse gyors munkára a vízvezeték vállalkozóit.

A kerületi orvosok számára, hogy a piaevizsgálat gyorsabban folylyék, a tanács kocsirol fog gondoskodni.

A népesség szaporodása.

Született júniusban 171 református, 43 róm. kath., 7 gör. kat., 1 gör. keleti, 21 izraelita és 4 ág. ev. gyermek. Meghalt 145 ref., 24 r. kath., 1 ág. ev. és nyolc izraelita egyén. Az összes születések száma (247) 64-el múlja felül az összes halálzások (183) számát. Heveny fertőző betegségben 1, gümőkórban, 47, rákban 3, göresökben 9 egyén halt meg.

Házasságot 52-öt kötöttek. Ebből tisztán ev. ref. 19, róm. kath. 10, izraelita 6, vegyes 17.

Betegforgalom.

A közkórháznál június hóról átjött 290 beteg, felvételt 293, kibocsátott 325, meghalt 24 beteg. Június 31-én bennmaradt a kórházban 234 beteg.

A kerületi orvosoknál a városi cselédek és szegény betegek létszáma 460 fekvő, 77 fennjáró, összesen 567.

A mentőket a hatóság 21, a magánfelek 9 esetben vették igénybe.

Rendészeti ügyek.

A rendőrség júniusban lopásért 3, okirathamisításért 2, sikkasztásért 1, rendőri kihágásért 181 egyént tartott le. Ezek közül maga megbüntetett 181-et, hatot pedig át-

adott a kir. ügyészségnek. A városból eltoloncoltattak 15, áttoloncoltattak 39, kényszerutlevéllel kiutasítottak 78 egyént.

A főkapitányság 51 egyénnek adott iparendélyt vagy iparigazolványt. Ezek kiadásáért 570 koronát fizettek be a házipénztárba.

A katonai létszám volt: közhadsereg-beli 1572 ember, 280 ló, honvédségbeli 758 ember, 210 ló. Mint átkelőt beszállásoltak négy tábornokot, öt törzstisztet, husz főtisztet. A nyulasi barakban a 61-ik gyalogezredtől 360 ember volt beszállásolva.

A tanfelügyelő jelentése.

Csányi Viktor tanfelügyelő jelenti, hogy az összes iskolában megtartották az évről-évről vizsgálatokat.

A nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól szóló új törvény értelmében az összes iskolákat nemzeti címerrel s ismeretes lobogókkal kell ellátni. A tanfelügyelő e szimbólumokat megrendelte.

A nem állami tanítók megkapták fizeték-kiegészítésüket. — Az országos tanítói arháznál a tanítói személyzetben lényegtelen változás állt be.

A múlt hóban meglátogatta a tanfelügyelő a róm. kath., az orth. izraelita iskolát, a macsi uradalmi s a gépjavitó műhely ipariskoláját.

Jelen volt a ref. tanítónőképző képesítő, a gazdasági ismétlő s a Székely-féle polgári fiúiskola zárvizsgálatain.

Az ülés hat órakor véget ért.

**UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLASZTÉKBAN
FEKETENEL.**

Agyongázolt kocsis.

Az alkohol áldozata.

Halalos szerencsétlenség.

— július 6.

(Saját tudósítónktól.) Végzetes kimeneteli szerencsétlenség történt a közeli Hajdudorogon tegnap. A szerencsétlenség áldozata egy kocsis ember, ki vigyázatlanságát és könnyelműségét életével fizette meg.

A baleset részleteiről tudósítónk a következőkben értesít.

P. Nagy István 42 éves fuvaros Hajdudorogon Harsányi Károly bér-lőnél a Dorog határában elterülő Szőlős földön volt alkalmazva.

Gazdája megbízásából tegnap reggel szekérral az ottani állomárról szénküldeményeket szállított be a városba. Utközben történt a szerencsétlenség. A kissé ittas kocsis nem vigyázott kellően a hajtásra és egy hirtelen kanyarulatnál oly szerencsétlenül esett le a szekéren lévő több méternyi szénrakásról, hogy a kerekek alá került.

A rettenetes sulyu szekeret a lovak keresztül vontatták Nagy Istvánon, ki összezuzott mellkassal, óriási vértócsa közepett maradt a szerencsétlenség színhelyén.

Az összegázolt kocsis később az arra járók találták meg.

Nyomban mentésére siettek, azonban már minden segítség későn volt, mert Nagy István még a szerencsétlenség pillanatában meghalt. Ugyancsak a beállott halált konstaltta az időközben előhívott orvos.

A dorogi járásbírósa nyomban

megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel felelősség a szerencsétlenségért.

Kiderült azonban, hogy Nagy István már az állomáson igen ittas állapotban jelent meg. Egész éjjel korcsmázott és ivott, így saját könnyelműsége idézte elő a végzetes balesetet.

Az esetet bejelentették a debreceni ügyészségnek, mely a lefolytatott vizsgálat alapján a temetési engedélyt megadta.

A szerencsétlen, tragikus véget ért ember nagy családot hagyott hagyott maga után, a legkétségbeejtőbb nyomorban.

A sütőmunkások bérmozgalma.

A mesterek válasza.

Nem teljesítik a követeléseket.

— július 6.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számban megírtuk, hogy a debreceni sütő- és pékmunkások bérmozgalmat indítottak és követeléseiket memorandumba foglalták, melyet csütörtökön adtak át a mestereknek azzal, hogy követeléseikre vonatkozólag vasárnapig választ kérnek és ha azokat nem teljesítik minden vonalon, hétfőn reggel sztrájkba lépnek.

A mesterek a mozgalom ügyében tegnap ipartestületen értekezletet tartottak, melyen az összes debreceni sütő- és pékmunkaadó megjelent.

A gyűlésen szenvedelmes vita fejlődött ki, végül is oly határozatot hoztak, hogy a memorandumban foglalt követelések egyáltalában nem teljesíthetők, sőt szó sem lehet még arról sem, hogy csupán a követelések egyik-másikát megadják.

Különösen lehetetlennek tartották a tegnapi gyűlésen a mesterek a munkások követeléseinek a azon részét, mely a 10 óras munkaidőre vonatkozik. A pékszakmában ugyanis lehetetlen órákra meghatározni a munkaidőt. A követelések főbb pontjai még a 10 százalékos béremelés és ezenkívül a vasárnapi 2 korona 40 filléres koszpénz.

A gyűlésen résztvevő mesterek miután a teljesen elutasító határozatot meghozták, a munkásokkal szemben szolidaritást vállaltak, így egyetlen egy mester sem fogja a követeléseket teljesíteni.

Hogy a mesterek határozatára mi lesz a munkások viszonzása — az félig meddig nyilvánvaló. Hétfőn reggel a város mind-egyik pék és sütő műhelyében meg fog szakadni a munka.

Sport.

A holnapi tornaverseny tisztelet díjainak a száma újra szaporodott az István malom díjával, továbbá Zaber egyleti títkárról és Süfler egyleti művezető díjaival. A délben 12 órakor a kereskedelmi iskola disztermében tartandó ünnepi közgyűlésen Lestyán Adorján egyleti elnök megnyitója után János Zoltán alelnök tartja az ünnepi beszédet, mire a társaság elnöke üdvözlése következik. Délben 1 órakor közeledik az „Arany-Bika” kisebbik éttermében, melyen az egylet tagjai és érdeklődők jelenkezhetnek ma estig a títkárnál. Egy teríték ára borral együtt 4 korona. A délutáni verseny négy órakor kezdődik. Este 8 órakor vacsora és díjkiosztás a nagyerdői Dobos vidámban. — Egyleti tagok, ha az I. félévi tagsági díjjal nincsenek hátralékban, belépti díjat nem fizetnek s a jobboldali üléseken foglalhatnak helyet.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ..

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap az év. ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban predikál Lélay Menyhért segéd lelkész, a Kistemplomban Szarka Boldizsár s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, az Ispolytemplomban Szele György lelkész, a Csapókerti imaházban Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkertben Bán István főiskolai szénior. a Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

— **Debreceni ember törvényjavaslata.** A siketnéma intézeti tanárok orsz. egyesülete tegnap kezdette Kolozsvárt rendes évi közgyűlését. A tanácskozáskorán Gácsér József, a debreceni siketnéma intézet munkás igazgatója bemutatta az általa kidolgozott törvényjavaslatot, a siketnémák kötelező oktatásáról. A javaslat vizsgálatot keltett mindenik gyogyopedagógus lelkében s azt elfogadták egyhangulag.

— **Utóállítás.** Tegnap utóállítás volt a Pavillon-laktanyában. A bizottság négy hadkötelest besorozott, három apát pedig keresetképtelennek nyilvánított.

— **A tanítók esküje.** Az életbelépett új tanítói törvény értelmében az összes elemi iskolai tanítók kötelesek esküt tenni a királyhoz, a magyar hazához való hűségre. Az állami segítséget élvező tanító 1907. szept. 30-ikáig köteles a megszabott esküt magyar nyelven letenni, a többi községi és hitfelekezeti tanítói pedig, akiknek állami segítségük nincsen, kivétel nélkül 1907. jun. 30-áig. A leteendő eskü így hangzik:

„En N. N. rendes tanító, esküszöm az élő Istenre, hogy Ó felsége apostoli királyom, magyar hazám és annak alkotmányára iránt tántoríthatatlan és rendületlen hűséggel viseltetem, az ország szentesített törvényeit és törvényes szokásait megtartom, a hazai hatóságok törvényes rendeleteit, valamint a tanítói tisztemmel járó kötelességeket mindenkor lelkiismeretesen, hiven és pontosan teljesítem és a gondjaimra bízott ifjúságot a magyar haza szeretetében fogom nevelni. Isten engem úgy segéljen!”

Az eskütételnek igazolása nélkül az államsegítségéről szóló nyugtát a tanfelügyelő nem láttaozhatja s az esküt megtagadó tanító ellen fegyelmi eljárás indul meg. — Az új törvényre a debreceni és járásbeli tanítók eskü letétele most van folyamatban. Az eskütétel után az államsegélyek is folyósítva lesznek. A közigazgatási bizottság határozata folytán az eskü kivételével az illetékes iskolaszéki elnökök bizáltak meg.

— **Honvédek gyakorlata.** A debreceni 3-ik, valamint a nagyváradai 4-ik honvédgyalogezred folyó hó 13-tól 30-ig Debrecen, Sámson, Bököny és Hajduhadház környékén fog gyakorlatozni. A 3-ik honvédgyalogezred folyó hó 17. 18. és 19-én, a 4-ik gyalogezred pedig folyó hó 22-26-ig bezárolag Bököny községben lesz elszállásolva.

— **A csatornázási munkálatok siettetése.** A közigazgatási bizottság Fejér Ferenc dr. indítványára tegnapi üléséből fölkerde a város törvényhatósági bizottságát, hogy azon határozatát, mely szerint a csatornázás elönmunkálatai csakis a

vizvezeték készenléte ntán foganatosítandók, változtassa meg, s utasítsa a főmérnököt, hogy a csatornázás munkaprogramját haladéktalanul készítse el s hogy a csatornázás anyagi elönmunkálatait még a vizvezetési műveletek befejezte előtt vétesse fogaatba. E határozatát a közigazgatási bizottság szótöbbséggel hozta.

— **Debreceniek Bikszádon.** A kitűnő gyógyhatású bikszádi fürdőt ezideig a következő debreceniek látogatták: Frohner Géza és Béla hivatalnokok, Tóth Péterné kőművesné, Weisenberg Hugó kereskedő és neje, dr. Penyigey Gyula máv. fogalmazó, Némethy Mihály hentes, Fialka Miksa máv. felügyelő, Glück Miksa kereskedő, özvegy Kovács Jánosné és leánya, Pethő Lajos kir. erdőfelügyelő, Goldberger Adolf és Keleti Armin kereskedők.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Karcag közelében, hol reggel nyolc órakor egy személyvonat elütötte és halálra gázolta Szántó Elek 14 éves fiút, ki mint kondás egyik vasuti pályaoárnél volt szerződve. A szerencsétlenül járt gyermeknek csak borzalmasan összeroncsolt testrészeit szedhették ki a gyilkos kerekek alól. Vizsgálatot indítottak, hogy kit terhel felelősség a vasuti balesetért.

— **Keresztülszurta a lábát.** Súlyos baleset érte Harsányi László 18 éves hentessegédét. Tegnap délután gazdája házában véletlenül egy földön heverő nagy éles késbe lépett, amely majdnem keresztülszurta lábát. Harsányi ájultan esett össze a sérülés következtében. Első segélyben az értesített mentők részesítették, akik beszállították a közokórházba.

— **Az élelmiszerhamisítók kiplengérezése.** A közigazgatási bizottság tegnap igen üdvös s valószínűleg beváló határozatot hozott. A bizottság nevezetesen azon óhaját fejezte ki, hogy ha a rendőrség két izben kobzott el valakitől hamisított vagy egyébként ártalmas élelmicikkeket (főleg tejet), az e kihágásról szóló ítéletnek az elítélt nevével együtt leendő hirlapi közétételét is rendelje el. Az ártalmas élelmicikkeket árulóit így nyilvános pellengérré állítja a hatóság s a közönségnek módjában lesz nyilván megismerni azokat, kik egészségtelen élelmiszerekkel kereskednek.

— **Szöknek a eselések.** Soha sem volt oly nap és általános a eselédmizéria Debrecenben, mint most. Általános a panasza, hogy nemcsak új eselédet nem lehet kapni, de a régieket sem lehet megtartani. A rendőrség fogháza most is tele van szökött eselédekkel, de hiába hozzák vissza őket, kitöltik a rájuk eső büntetést s megint mennek tovább. Változott idők változott — eselédék.

— **Kecskeméti hazajöhet.** Hat évvel ezelőtt történt, mint ismeretes, hogy a nagy stilű sikkasztást elkövető Kecskeméti Győző megszökött. Azóta hiába keresték, nyoma veszett, nem találták sehol, a legkitartóbb kutatók sem. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, tegnap járt le Kecskeméti büntethetőségének ideje; a törvény előtt a bűn most már elévült. A királyi törvényszék a Kecskeméti ügy iratait most azzal tette félre, hogy az ügy elévült. A tüvített Kecskeméti, akinek szenzációs sikkasztása ma is élénken

emlékezetes és akinek rejtélyes eltűnése hat éven át mindig foglalkoztatta az újságolvasók érdeklődését, most szabadon hazajöhet, semmi bántódása a törvény előtt nem lesz. A fővárosban azt hiszik, hogy Kecskeméti most meg fog jelenni és ép oly meglepetést szerez rejtélyének leleplezésével, mint a minő szenzációt kavart eltűnésével.

— **A mozi kutyája.** Veszedelemes kutyát tart Narten György „mozi” tulajdonos. Már a második embert marta súlyosan meg ez a nevezetes kutya, melyet most a mezőrendőrkapitányság utasítása szerint állatorvosi vizsgálat alá vesznek, hogy nem veszett-e. A kutya gazdája ellen az eljárás megindították.

— **Jelenet a rendőrségen.** Kinos jelenet színhelye volt tegnap délután a rendőrség büntügyi osztálya. Egy szerencsétlen vak ember rögtönözte a jeleneteket. Történt ugyanis, hogy egy Nabszádi János nánási születésű öreg koldust a rendőr kolduláson érte. Előállította feleségétől együtt a büntügyi osztályra, hol a rendőrbíró kihágás miatt elítélte 10 napi fogságra és toloncutra. Az elítélt a büntetés kihirdetésekor éktelen lármát csapott, sőt mikor ki akarták vezetni, neki támadt Benesik Mihály rendőrnek is. Nagynehezen lefoglalták, de még ekkor is oly ribilliót csinált, hogy visszhangzott bele az egész épület.

— **Halálozások.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleset jelentették be. Dorkó Gergelyné ev. ref. 19 éves, Vilmányi Ferenc ev. ref. 10 hó.

— **Női és férfi Panamakban** speciálista a Nyakkendő király Debreczen, főposta mellett.

Uti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb kivi telben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

— **Schaf táncmester** július hó 8-ikán kezdi meg diák-colonét.

Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.

TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETÉNÉL

Hajdumegyében minden csöndes.

Az aratási munkák.

— július 6.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegyében mindenütt megpendült már a kasza s mindenfelé serényen hozzáfogtak az aratáshoz.

Egyelőre csak az árpát aratják, de a nap érlelő heve néhány nap múlva már a rozs- és buzakalászokat is odafejleszti, hogy az aratók kaszája megpendülhet a buzavirágos táblákon is. Most már meg lehet állapítani teljes valóságában a terménykilátásokat is, amennyiben a vetések fejlődése most már megakadt s csak néhány napi érésre van szükségük. A megye különféle vidékéről vett

jelentés szerint általában közepes eredményre lehet kilátás.

Különbösen a csendőrpáncsnokságtól vett értesülésünk szerint az aratás mindenfelé a legnagyobb rendben folyik. A csendőrőrsöket megerősítették s a hangulatból következően minden zavargás nélkül fog lefolyni a nagy munka.

E feltevések dacára azonban még mindig lehet tartani a rosszabb eshetőségektől. Erre vonatkozik az, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett Hajdúvármegyéhez, melyben felhívta a törvényhatóságot, utasítsa az összes járási szolgabírákat, hogy az aratás megkezdését és az aratás folyamán esetleg felmerülő mozgalmakat, munkamegtagadásokat, végül az aratás befejezését a földmivelésügyi miniszterium munkásosztályának távirati uton jelentésük be. A miniszter a felhívással azt akarja elérni, hogy az aratásnál esetleg előforduló munkás és munkaadó közötti összeütközést meggátolja és mindkét fél érdekét igazságosan megvédi.

A földmivelésügyi miniszterium munkásosztályának közlése szerint igen nagy számban vannak még aratásra, hordásra és oszplésre elszerezhető munkások. A munkásügyi osztály munkást kereső gazdáknak szöbéli, levélszöbéli, vagy távirati megkeresésére készséggel ad felvilágosítást.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

— **Szabályrendelet az uszályról**
Budapest. Érdekes szabályrendeleten dolgozik a főváros tiszti főorvosa. Szabadságideje alatt dolgozta ki a szabályrendeletet a tuberkulózis ellen való védekezésről. A tüdővész rettenetes mértékben pusztítja a főváros lakosságát s alig történt még valami hatósági részről a védekezés érdekében. A szabályrendeletnek két nagyfontosságú intézkedése van. Az egyik meglehetősen szigorú intézkedéssel akarja megakadályozni az utcán köpködést, a másik a női uszály ellen szól, mert az uszály felveri a gyalogjáró porát s vele a gyalogjáró porát s elszórt s ott beszáradt köpetet is a levegőbe hajtja.

S minthogy nehéz megállapítani, hogy hol kezdődik az uszály, a főorvos a szabályzatban annak a ruhának az utcán való viselését akarja megtiltani, amely a földet éri, tehát járás közben söpri. Nehezebb az ellenőrzésnek a megállapítása. A rendőrségre nem akarja bízni a főváros, nehogy a hölgyek esetleg fölösleges zaklatásnak legyenek kitéve. A fővárosnak azonban nincsen az ellenőrzésre alkalmas közege. Ebben a kérdésben még nem döntött a főorvos, nem-sokára ankéntet hív össze annak a megvitására, hogyan lehessen ellenőrizni, hogy a hölgyek az utcán ne viselhessenek uszályos ruhát.

— **Sajátságos öngyilkosság.** Egy ur-asszony, Kugler Andrásné, ma sajátságos módon lett öngyilkos. Leült a Váci-ut 62. szám alatt levő fűszerüzletének ajtaja elé, ahol fölívta a lábszárán az ereket. Olyan vérvetése volt, hogy alig fog felépülni. A Rókus-kórházba vitték, ahol nem volt kihallgatható. — Öngyilkossága okát nem tudják.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, július 5. A képviselőház mai ülésének végén Popovics Sándor államtitkár beszédében nem tartja helyesnek Farkasházy Zsigmond külön véleményét. Az államtitkár beszédére válaszolt Eber Antal, ki egyben

fentartotta indítványát és Farkasházy is. — Wekerle Sándor miniszterelnök rövid felszólalásban helytelenítette Farkasházy külön véleményét, majd Eber indítványát fogadta el a Ház, mire az ülés véget ért.

A vasutas javaslat a főrendek előtt.

Budapest, július 5. A főrendi-házban hétfőn kerül tárgyalás alá a vasutas javaslat. Ez alkalomra több horvát felszólalást várnak.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, július 5. Az országos függetlenségi párt ma este értekezletet tartott az Erzsébet körüli pártkörben. A párt ez értekezletén kimondotta, hogy a képviselőház első ülészakát a jövő esztendőben óhajta befejeztetni s ezután a Háznak őszig való elnapolása mellett van.

Ujabb tüntetések Zágrábban.

Zágráb, július 5. Ma este 9 óra után több száz főből álló tömeg vonult a posta, távirda, majd pedig a pénzügyigazgatóság palotájára. Mindkét palota összes ablakait beverték s a lámpákat kioltották. A zavargókat a rendőrkardok verték szét. Számos sebesülés és letartóztatás történt.

A horvát képviselők elutaztak.

Budapest, július 5. A horvát képviselők a ma esti személyvonattal Zágrába utaztak. Egy zágrábi jelentés szerint fogadásukra ottan nagy előkészületeket tettek.

A horvát képviselők lemondása.

Budapest, július 5. A horvát képviselők elhatározták, hogy tekintettel a politikai állapotokra legközelebb mindannyian lemondanak a magyar országgyűlésre szóló mandátumaikról s csak a horvát tartományülésre vonatkozó megbízásukat tartják meg.

A zágrábi zavargások.

Zágráb, július 5. A horvát képviselők ideérkezése alkalmával nagyobb arányú zavargásoktól tartanak. Ezért a zágrábi rendőrséget teljes készenlében tartják. Ez óvintézkedések megtételével már mostan megkettőztették a horvát báni palota, az üzletvezetőség, az állomás, az iskolák és az állami hatóságok épületei előtt levő őrségeket.

Megölte az anyját.

Lugos, július 5. Tóth József parasztleány örüli rohamában édes anyját egy doronggal agyonverte. Az anyagyilkos családjának minden tagja elmebeteg. Apja a tébolydában halt meg, anyja csendes örült volt, amíg fia ma agyon nem ütötte, a fiu leánytestvére most is a nagyszabeni tébolyda szerencsétlen lakója.

Megveszik a Margitszigetet.

Budapest, július 5. A pénzügyminiszteriumban már teljesen elkészült a Margitsziget megvételéről szóló törvényjavaslat. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter e javaslatot a hétfői ülésen terjeszti a képviselőház elé.

Leégett gyár.

Székesfehérvár, július 5. A Teilmayer és fia cég tulajdonát képező kékfestőgyár ma délután eddig ismeretlen okból kigyuladt. A lángok először a raktárépületet emésztették fel s dacára a nagy apparátussal kivonult tüzoltók megfeszített lo-

kalizáló munkájának, a tűz a gyár többi épületére is átszállott Rövid idő alatt lángokba állott a gépház, a mellék épületek s a kétemeletes főépület is. A tűzoltók emberfeletti munkája késő estére tudta csak megfékezni a pusztító tüzet. Az oltási munkálatok alatt két tűzoltó életveszélyes égési sebeket szenvedett. A kár hozzávetőleges becslés szerint meghaladja a félmilliót. A vizsgálat megindult.

Az oroszországi események.

Pétervár, július 5. Párisból érkező tőzsdejelentésekből kitűnik, hogy ott tegnap a hangulat az orosz értékekre nézve kedvezőtlen volt, ami a cár ellen elkövetett merényletről elterjedt hírekkel áll kapcsolatban. E hírek teljesen alaptalanok.

Pétervár, július 5. A gyárosok szövetsége elhatározza, az esetben, ha egy gyár munkásai a gyár ellen erőszakos tüntetést intéznek, az üzemet azonnal beszüntetik és a munkásokkal leszámolnak, bérüket azonban azon idő után fizetik ki, amely alatt dolgoztak. A bűnösök kinyomozása végett elhatározták, hogy más gyárak elbocsátott munkásait nem fogadják fel.

Berlin, július 5. Pétervárról jelentik: A vezérkarnál egész sorozatát jelentik a különböző ezredekben előfordult szökéseknek. Junius havában annyi ember szökött meg, amily mérvű dezertálást eddig még soha nem tapasztaltak. Egyes gyalog- és lovaszázadoknál a katonák egészen nyíltan megtagadják a szolgálatot. A tömeges szökések különösen a vilnai és kievi katonai kerületben fordulnak elő nagy számmal. A katonai hatóságok egyre jobban aggódnak és alattvalókkal szemben a legnagyobb bizalmatlansággal viselkednek.

Pétervár, július 5. Charkowban és Kievben számos, az intelligens osztályhoz tartozó egyént tartóztattak le, kik a katonaság közt forradalmi iratokat terjesztettek. Egy öreg, kiérdemült szabasztopoli tábornok véleménye szerint soha még a forradalmi propaganda az orosz hadseregben ennyire el nem harapódzott. Ilyen körülmények közt elkerülhetlenül nagyobb mértékben fognak legközelebb zavargások és zendülések az orosz hadseregben kitörni.

Törvénytörések.

— **Az új kir. ügyész.** Megirtuk tegnap, hogy a király Gáthy Bálint nagyváradi alügyészt debreceni kir. ügyésszé nevezte ki. A kinevezést egyik nagyváradi lap-társánk a következő sorokkal kommentálja:

A hivatalos lap mai száma Nagyváradi jogász társadalmára méltán örvendetes kinevezés hírével körli. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király Gáthy Bálint nagyváradi kir. alügyészt, kir. ügyésszé és a debreceni kir. ügyesség vezetőjévé nevezte ki. Gáthy Bálint évek sora óta működik a nagyváradi kir. ügyességnél, s gazdag jogi tudása, szónoki talentuma az emlegetett modern büntetőjogának sorába emelte. A kriminalisztika támadó harcossai ama táborába tartozik, ahol a hideg jogelvéssel, a törvény szigorú büntető rendelkezéseivel megfőrének tartják a humanizmus parancsait, aminthogy a nagyváradi ügyesség tagjai általában e tisztult felfogás szellemében fogják fel hivatásukat. — Gáthy Bálintban a város közléte is kiváló erős emberét veszi el, akit emelkedésének újabb útjára igaz szimpátiával kísér a nagyváradi társadalom.

Az új ügyész e hó közepén veszi át hivatala vezetését dr. Thury h. ügyésztől.

§ **Kinevezések.** Porubszky Jenő, debreceni táblai elnök Csics Ákos és Wlad György máramarosszigeti díjtalan joggyakorlókat segélydíjasokká nevezte ki.

§ **Szell Farkas nyugdíjazása.** Teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy bessenyei Szell Farkas debreceni táblai tanácselnök, a kitűnő történetbuvár pár napja nyugdíjaztatása iránti kérvényt adott be az igazságügyminiszterhez. Szell Farkas közel tíz évig volt kedvelt, általánosan nagyrabecsült büntető tanácselnöke táblánknak. Nyugdíjaztatását aggkorára való tekintettel kéri. Utódául Horváth Bálint táblalabirót emlegetik. Szell Farkas különben jelenleg az Elbe melletti Kolinban, veje Kubelik J. birtokán üdül.

§ **Sikkasztó gépügynök.** Avari Lajos nádudvsi lakos egy 300 koronás váltót adott át értékesítés végett Hoffer Béla debreceni gépügynöknek. Hoffer a váltót leszámítottatta, abból 50 koronát átadott Avarinak, 240 koronát pedig megtartott. Avari erre sikkasztásért feljelentést tett a gépügynök ellen, ki a törvényszéki főtárgyaláson azt hozta fel védelmére, hogy ő Avarinak egy gépet adott el és a visszatartott pénzt a gép árának törlesztésére tartotta vissza. A bíróság nem fogadta el a gépügynök védekezését s így sikkasztás vétségéért 80 korona pénzbüntetésre ítélte jogerősen.

„IKSIA GYÖNGYE“

teljesen elűt az eddigi összes arc és kézápoló szerektől amennyiben fokozott mértékben nyújtja azok előnyeit anélkül, hogy azok kellemetlen sajátságai is bírna. Azonkívül nem ragadós, nem zsiros és a bőrről hamar elpárolog

Iksia gyöngye

néhányszori használat után fehériti és finomítja a bőrt annak bársonyosmaságot kölcsönöz, azonkívül legjobb szereplő, májfoltok, pattanások, miltesszerek és a bőr minden bántalmái ellen 1 üveg ára 1 és 2 korona.

— A szer ártalmatlanságáért szavatolunk. —

Iksia szappan 1 kor. Iksia puder 1 kor. 50 fl.

BEAUFORT & Cie PARIS, 113. Rue Amelot.

DEBRECZENBEN kapható:

Tóth Béla és Grosz Nagy Ferencz gyógyszerészek, Mentze Henrik, Ott Károly, Hajdu József, Reiner Mór divatruház, Nagy András kesztyűs, Rác Herman és Josa és Jóna drogoériakban. 511

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

33

II.

És ez ilyenformán ment nap-nap után. Kemény látogatása óta már vagy két hét telt el s azóta még nem volt náluk.

Eisenstadtné pedig azóta roppant különösen érezte magát. Ideges nyugtalanságot érzett folyton, testében lelkében.

Mindig várta Keményt és félt a jövőtelétől.

Az a sajtóság hangulat, amely eltöltötte, meglátszott rajta külsőleg is.

Az ideges nyugtalanság elfárasztotta s mindenhez olyan nehézkesen, szórakozottan nyult.

Valóságos ügytelenségeket követett el olyan dolgokban is, amit máskor behunyott szemmel végzett.

Eisenstadt is észrevette ezt s nem győzött raja csodálkozni. Eleinte nem szólt, hanem végre is nem állhatta meg.

— De az Istenért, mi bajod van Margit.

Egyidő óta úgy viselkedsz, hogy nem tudom megérteni mi lelt.

— Beteg vagy talán?

Az asszony összeresztette szavaira.

— Nem, nem.

— De hát az lehetetlen.

— Vagy valami titok bán?

— Hát légy hozzám bizalommal.

— De nincs semmi bajom, nem bánt semmi... Én magam sem tudom miért vagyok olyan.

Egyebet nem mondott akár hogyan is faggatta Eisenstadt.

Fejcsóválva hagyta ott a feleségét a háziúr s most nem maradt olyan sokáig el hazulról, legfőlegb egy-két órára, később pedig el sem ment hazulról.

Fájt neki ugyan, hogy nem lehet együtt rendes kompániájával, s hogy nem játszhat el egy pár tartlipartit, ami neki már mintegy életszükségletté vált, hanem hát roppant félt, hogy valami baj éri feleségét.

Az asszony pedig csak akkor érezte jól magát, ha bele ühetett a „pult“ homályába és elgondolkozhatott.

Boncolgatta érzéseit. Katasztrófát érzett, de nem tudta, hogyan s mikor fog az bekövetkezni.

Látni akart a homályban és tájékozódni.

Annál is inkább, mert bárhogyan is félt attól az ismeretlen katasztrófától, arra a megböbbször észleltre jutott, mintha lelkének egy zugában lenne olyanféle érzés, amely óhajtana valamit.

Szerencsétlenséget, vagy szerencsét, az mindegy, de valamit.

Azzal tisztában volt, hogy szereti Keményt. — Jobban, mint valaha. Az elfojtott, eltemetett szerelmi érzés, hogy Kemény újra eléje került, kétszeres erővel támadt fel benne. Olyan erővel, amelynek rendesen nem lehet ellentállani.

Érezte, hogy ha itt harca kerül a sor, aligha bír győzelmesen megbirkózni.

Egy reménye volt még csak, hogy Kemény megint nem kerül eléje, amit támogatott az, hogy már közel két hete nem volt náluk.

Kemény tehát kerüli őt s nem kell neki.

Ezt a gondolatot mindennap mintegy orvosságként szedte be s úgy látszik jól hatott.

Némileg nyugodtabban érezte magát s kedélye lassankint visszatért a régi kerékvágásba. Mikor Eisenstadt is észrevette ezt, nagy lelki gyönyörűségei ment el tartizni.

(Folyt. köv.)

Szünidei tánciskola megnyitás.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők s a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy folyó évi július hó 8-dikán hétfőn a

tanuló ifjuság (diák)

részére a táncanfolyamot megnyitom.

Tanórák: hétfő, szerda és pénteki napokon 6 évestől 13 évesig délután 5 órától 7-ig. 13 évestől feljebb este 7 órától 9-ig. Minden vasárnap összgyakorlat d. u. 5-től 8-ig. Tömeges jelentkezésnél külön boston csoport. Beiratásokat elfogadok a mai naptól d. e. 8 órától 10-ig és estve 7 órától. 582

Maradok tisztelettel

Schaf János
okl. táncmester.

Telefon: lakás 459. iroda 462. — „Korona“ című táncterem (Csapó-utca 17.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérenemű, angol ruha-vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosószékely férfiruha szövet
Óriási szönyegraktár.
536

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban. „HUNGÁRIA“ kévekötő 100 drb. 5 kor.

Kívánatra mintát is küldök.

WEINER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötőszőző intézete DEBRECZEN, (Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Eladó földbirtok!

Szabolcs megye Nyirábrány (Budaábrány) községben a kövezett országút mellett, vasutállomástól két kilométer távolságra, kikitűnő, magas fekvésű, 45 magyar hold immunis homokföld, mely szőlőtelepítésre igen alkalmas, jutányos áron és kedvező feltételekkel eladó.

Ugyanott a községben nyári lakásnak is igen alkalmas urilak, közvetlenül mellette levő 50 magyar hold kikitűnő fekete homok szántófölddel (ebből 3 hold kőrísfa erdő) mely a vasutállomástól 1 és fél kilométer távolságra van és tejgazdaság vagy sertés hizlalótelep részére rendkívül előnyösen volna kihasználható, szintén eladó.

Értekezhetni Budaábrányban

Fráter Gyula

tulajdonossal.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájsát, a kezek és lábak cauzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

— I üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér. —

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszerárában Debreczenben.

SZOBRÁNCZ

gyógyfürdő Ungmegyében.

Glaubersós, hideg, kénes, sós víz.

Gyomor- és májbetegék magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május hó 15-től június hó 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig. 90 százalék árengedménnyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyimód biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedésekkel enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél, epehomok és epekövekkel oldólag hat. Vértódlásoknál, szédülések, gutaütési rohamoknál vérelvonólag felszívólag hat, csuzos és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjedési termékekre, elrakódásokra az izületekben azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhártyásodás ellen, cukorbetegségeknél, vesebajoknál úgy a cukor- mint a fehérjékiválasztást gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszegény kedvezően osztja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártyaizzadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb makacs idült bőrbetegségeket ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőeknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és fél óra alatt elérhető. Vadászterület magas vadakra.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda negyven üveggel tizenöt korona, kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő“ címzendők. Posta és távirat állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: Dr. Russay Gábor Lajos.

A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranvérmét nyert.

Erősítőszere gyöngéledők, vérszegények és lábók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata.

Kapható:

J. Serravallo-nál
Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fill.
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

László Zsigmond

állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

— Fogatosít helyben és vidéken: —

! **Állatvizsgálatokat, védő-**

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat. !

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

14—16 éves

! **kifutó fiúk havi fizetéssel fel-**

vétetnek a kiadóhivatalban! !

Arany János-utca 2-ik szám,

(Hungária kávéház).

ELŐPATAK GYÓGY-FÜRDŐ.

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag és a méhgyulladás bántalmainál, máj- és lépbetegségeknél, köszvény és csúsnál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknél.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt felhasználható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézetűi kezelés, massage, svéd torna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. 415

Fürdő-idény: május 15-től szept. 15-ig.

Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Lithon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a leg- több városban és nagyobb kereskedésben. — o Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság. o

UTOLSÓ HÉT.

500 izzó fény, 1000 kényelmes ülőhely, 10 ivilámpa.
A világ legnagyobb és legjobb mozgófénykép vállalata.

Narten-féle bioskop

THE ROYAL BIO.

Debreczenben a szénvásártéren felépített óriási pavillonban. Szenzációs előadásokat tart minden másnap műsorváltással. Kezdődik: Vasárnap- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor. 8-10-ig családias műsor.

Aparatusom Szt.-Luisban a Grand-Prixrel lett kitüntetve, mert a képeket árnyalat és rezgés nélkül mutatja s így Európa legnagyobb városainak elismerését nyerte el, sőt utóbb ezen körülmény folytán 8 hónapig működhettem Budapesten.

MŰSOR:

Július 6-7.

Szentpéteri forradalom.
Március 13-ika szerencsétlen nap.
Szörös tyúk.
Jeruzsálem.
Két mosónő.
Pillantás minden emeleti szobákba.
A jó célpont.
Mártha kerékpározni tanul.
Hernyó és a pilangó (viráge).
Liliputi tánc (színezett).
Ali Baba és a 40 rabló.
A bűvészek (színezett).
Vadászkaland.
Vigadóban.
Ellenséges testvérek.
Májer néni kalandja.

Az esteli előadásokon egy elsőrangú zenekar fog játszani. Előadásainkat mindenféle kedvezőtlen időszakban is megtartjuk.

Helyárok:

Páholyülés 5 személyre à 1 kor. — Számozott I-ső hely 80 fill., II-ik hely 50 fillér, III-ik hely 30 fillér. — Iskolás gyermekek I-ső és II-ik helyen félhelyárakat fizetnek.

A számozott helyekre jegyek kaphatók egész nap a kinematográfnál. — Műsorváltogatás fenntartva.

Kiváló tisztelettel

506

Narten György

magánmérnök, tulajdonos.

VÁSZONÁRU

fehérműek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszur kávésterítők, damaszt- és frottir törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓÁRUK

női ruhákra, budai kétfestő voalok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész aghuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekezdett.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Bolthelyiségeknek, irodáknak, sörház-nak, szállodának v. egyletnek alkalmas ház kiadó a főútcán. Ertekezhetni Szt.-Anna-utca 48. 586

Jó családból való fiú tanulóknak felvétetik Kovács Mihály utóda Király István fűszer kereskedésében Gróf Degenfeld-tér 11. szám. 584

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 166.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos záruk tűz-betörés elleni jelző készülékek, villamos csengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kerékpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünkénél vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujjonnan behuzatjuk

Bankegyesület Részvénytársaság DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság cég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénzügyi intézmény Debreczenben, Piac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazatával.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztés- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árúkra.

Vesz és olad értékpapírokat, érepénzeket stb.

Átvesz tőzsdéi megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld-birtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.

Bleyer Mór nagybirtokos és birtokos Debreczen.

Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen

Hajnal Samu nagybirtokos Debreczen.

Mandel Samu birtokos Kaba.

Rosinger Lajos birt. és nagybirtokos Debreczen.

Stern Péter nagybirtokos Ujfehértó.

Dr. Lukács Emil ügyész.

Ernst Vilmos igazgató.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál

Pergeltkávé

naponta friss pörkölés, kiváló minőség

kizárólag

Félegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörköldéjén

állítható elő. 585

Tessék próbát tenni!